

Bosna i Hercegovina
Institucija ombudsmana
za zaštitu potrošača u BiH

Босна и Херцеговина
Институција омбудсмана
за заштиту потрошача у БиХ

PLAN

borbe protiv korupcije u Instituciji ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH u 2022. godini

travanj, 2022. godine

Bosna i Hercegovina, Mostar, ✉ Kneza Domagoja bb, ☎ +387 36 311 212
☎ +387 36 311 210, E-mail: ozp@ozp.gov.ba

1. Uvod

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije je u skladu sa članom 10. i 11. Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH”, br. 103/09 i 58/13) kreirala i usvojila Smjernice za strateško planiranje antikorupcijskih politika u Bosni i Hercegovini. Dopisom br. 06-074-299-1121, od 30. lipnja 2021. godine, Agencija je informirala institucije Bosne i Hercegovine, uključujući i Instituciju ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH (dalje u tekstu: *Institucija*), o neophodnosti izrade Plana za borbu protiv korupcije za 2022. godinu na temelju i u skladu sa navedenim Smjernicama za strateško planiranje antikorupcijskih politika u Bosni i Hercegovini.

Na radno-konzultativnom sastanku o izradi planova za borbu protiv korupcije za 2022. godinu, koji je održan 21. listopada 2021. godine u online formatu, predstavnici Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije su sugerirali da Akcijski plan za prevenciju korupcije za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 bude integritan u plan borbe protiv korupcije za 2022. godinu. Plan borbe protiv korupcije u Instituciji za 2022. godinu je pripremljen u skladu sa navedenim dopisom, smjernicama i preporukama Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

2. Zakonodavni okvir u borbi protiv korupcije

Odredbе koje se odnose na borbu protiv korupcije su sadržane u Ustavu, zakonima i podzakonskim aktima.

Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH”, br. 103/09 i 58/13) uređuje pojam korupcije, uspostavljanje i pravni status Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, načine i oblike prevencije korupcije, te nadležnosti i način rada Agencije i Povjerenstva za izbor i praćenje rada Agencije. U smislu ovog zakona, korupcija označava svaku zloupotrebu moći povjerene javnom službeniku ili osobi na političkom položaju na državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi. Korupcija posebno može uključivati izravno ili neizravno zahtijevanje, nudenje, davanje ili prihvaćanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njene mogućnosti, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primatelja mita.

Sve javne službe u Bosni i Hercegovini svoj rad zasniavaju na sljedećim antikorupcijskim načelima:

- a) jednak tretman i nediskriminacija,
- b) zabrana korumpiranog ponašanja,
- c) transparentnost i javna kontrola,
- d) zaštita „prijavljivanja korupcije”.

Zakon o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 100/13) uređuje status osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama Bosne Hercegovine i pravnim osobama koja osnivaju institucije Bosne i Hercegovine, postupak prijavljivanja, obveze institucija u vezi s prijavljivanjem korupcije, postupak zaštite osoba koje prijavljuju korupciju te propisuje sankcije za povrede odredbi ovog zakona.

Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 13/02, 16/02, 14/03, 12/04, 63/08, 18/12, 87/13 i 41/16) sadrži važne odredbe o sprječavanju i sankcioniranju sukoba interesa. Sukob interesa postoji i u situacijama u kojima izabrani zvaničnici, nositelji izvršnih funkcija i savjetnici imaju privatni interes koji utječe ili može utjecati na zakonitost, otvorenost, objektivnost i nepristranost u obavljanju javnih funkcija.

Kaznena djela korupcije i kaznena djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti su propisana Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15) (Glava XIX članak 217. do 229).

U pitanju su sljedeća kaznena djela:

- a) primanje dara i drugih oblika koristi,
- b) davanje dara i drugih oblika koristi,
- c) primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem,
- d) davanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu utjecajem,
- e) zloupotreba položaja ili ovlaštenja,
- f) pronevjera u službi,
- g) prevara u službi,
- h) posluga u službi,
- i) nesavjestan rad u službi,
- j) krivotvorenje službenih isprava,
- k) protuzakonita naplata i isplata,
- l) protuzakonito oslobođenje osobe lišene slobode i
- m) protuzakonito prisvajanje stvari pri pretresanju ili izvršenju.

Za prevenciju i borbu protiv korupcije od značaja su i odredbe: Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13); Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16); Zakona o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH“, broj 39/14); Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, br. 47/14 i 46/16); Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17).

3. Strateški okvir u borbi protiv korupcije

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije je temeljem članka 11. Zakona o Agenciji i zaključaka koji su proizišli iz Prvog kvartalnog koordinacijskog sastanka predstavnika tijela za sprječavanje korupcije u Bosni i Hercegovini kreirala i usvojila Smjernice za strateško planiranje antikorupcijskih politika u Bosni i Hercegovini. Ove smjernice su Instituciji dostavljene dopisom Agencije br. 06-07-4-299-1/21, od 30. lipnja 2021. godine i predstavljaju temelj za izradu ovog Plana borbe protiv korupcije.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine još nije usvojilo Strategiju za borbu protiv korupcije 2020 - 2024. i Akcijski plan za njeno provođenje, dok su Strategija za borbu protiv korupcije 2015 - 2019. i Akcijski plan za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2015 - 2019. stupili van snage.

4. Međunarodni dokumenti u oblasti borbe protiv korupcije

Međunarodna suradnja u području borbe protiv korupcije se odvija u okvirima međunarodnog prava i odgovarajućih međunarodnih organizacija i institucija. Važnija međunarodna tijela koja daju preporuke u području borbe protiv korupcije uključuju: Ujedinjene nacije (UN), Ured UN za pitanja droge i kriminala (LJNODC), Odbor eksperata za evaluaciju mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL), Organizacija za kontrolu i sprječavanje pranja novca (FATF), Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), Grupa država protiv korupcije (GRECO).

Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije predstavlja najvažniji pravno obvezujući i univerzalni instrument u borbi protiv korupcije. Velik broj članica Ujedinjenih naroda su države ugovornice ove konvencije. Konvencija pokriva pet ključnih područja: preventivne mjere,

inkriminiranje i primjena zakona, međunarodna suradnja, povrat dobara i tehnička pomoć i razmjena informacija. Konvencija pokriva različite forme korupcije kao što su podmićivanje, trgovina utjecajem, zloupotreba funkcija, kao i različite akte korupcije u privatnom sektoru. Bosna i Hercegovina je Konvenciji pristupila 26. oktobra 2006. godine (Odluka o ratifikaciji („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori”, broj 5/06)).

Osim ovog, među važne međunarodne dokumente u području borbe protiv korupcije spadaju i:

- a) Kaznenopravna konvencija protiv korupcije, Strazbur, 27. siječanj 1999. godine (“Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori”, broj 3/01);
- b) Dodatni protokol kaznenopravne konvencije protiv korupcije, Strazbur, 15. maj 2003. godine („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori”, broj 8/09);
- c) Građanskopravna konvencija protiv korupcije, Strazbur, 4. novembar 1999. godine („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori”, broj 3/01);
- d) Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih kaznenim djelom („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori”, broj 4/06);
- e) Rezolucija Odboraministara Vijeća Europe (97) 24 o dvadeset vodećih principa u borbi protiv korupcije, 6. studeni 1997. godine;

5. Institucija ombudsmana za zaštitu potrošača u Bosni i Hercegovini

Institucija ombudsmana je neovisna institucija sa statusom pravne osobe i sjedištem u Mostaru. Organizirana je bez podjele na organizacijske jedinice.

Njena nadležnost u području zaštite potrošača je određena Zakonom o zaštiti potrošača u BiH („Službeni glasnik BiH” br. 25/06 i 88/15) kako slijedi:

- a) pruža informacije o pravima i obvezama potrošača i daje podršku udruženjima potrošača u njihovim aktivnostima;
- b) prati ili predlaže aktivnosti u vezi s odnosom kompanija - potrošač, kako je regulirano Zakonom o zaštiti potrošača, propisima koji reguliraju obligacijske odnose ili nekim drugim zakonom;
- c) istražuje aktivnosti na tržištu usmjerene prema potrošaču po službenoj dužnosti ili tragom žalbi i koordinira svoje aktivnosti s entitetskim tržišnim inspekcijama;
- d) donosi odluke i poduzima druge mjere u slučajevima pritužbi potrošača ili kršenja dobrih poslovnih običaja;

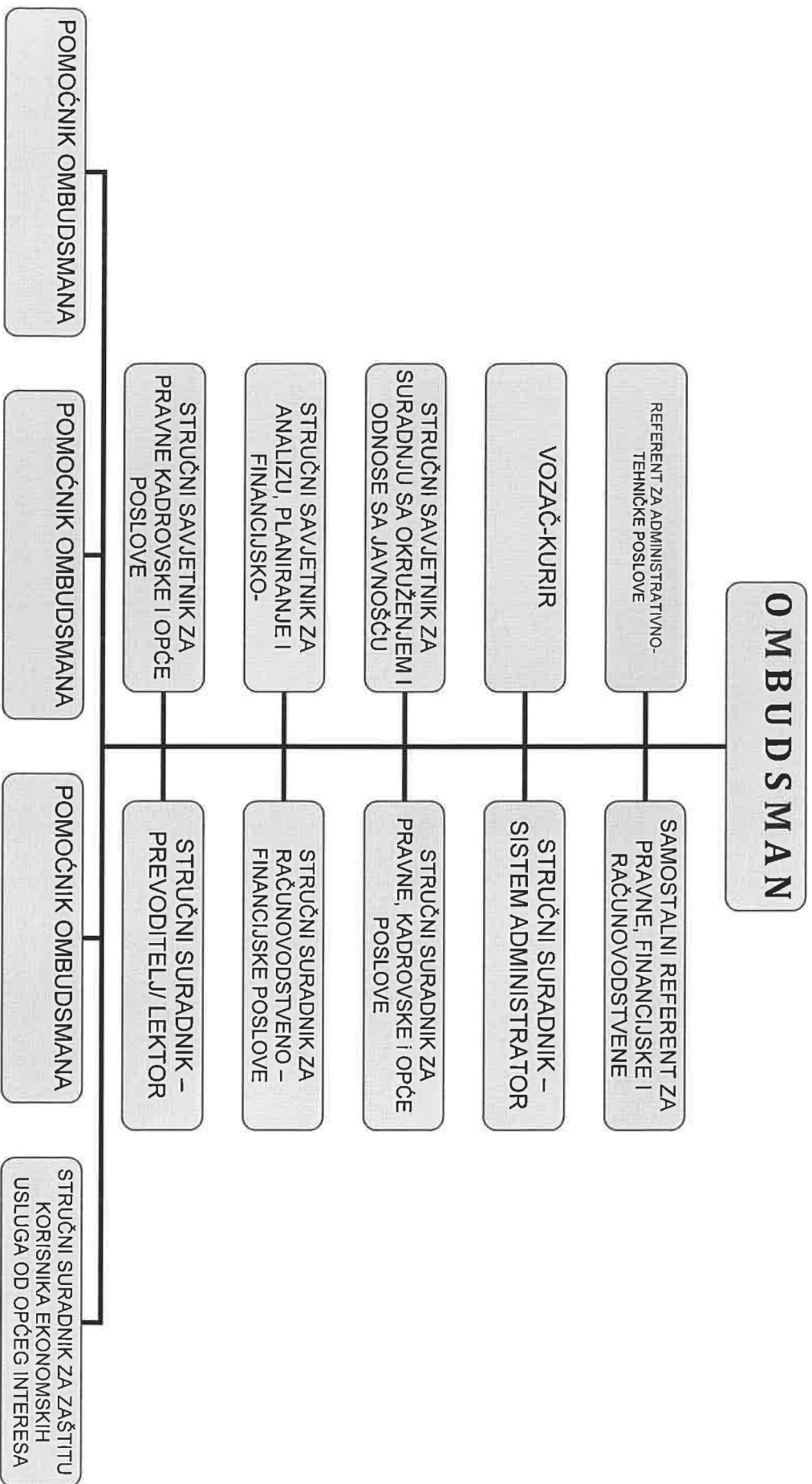
- e) izdaje smjernice ili preporuke o posebnim standardnim uvjetima ili aktivnostima koje se primjenjuju u posebnim sektorima poslovanja ili koje primjenjuju specifični ekonomski operateri;
- f) preporučuje upotrebu određenih uvjeta ugovora u ugovorima koji se koriste u posebnim sektorima poslovanja;
- g) pregovara s predstavnicima određenih trgovinskih udruženja o modelima ugovora koji se primjenjuju u specifičnim sektorima poslovanja;
- h) predlaže i inicira rješavanje potrošačkih sporova primjenom mehanizama za alternativno rješavanje sporova;
- i) kontaktira s Institucijom ombudsmana za ljudska prava u Bosni i Hercegovini o zajedničkim problemima, posebno o uslugama od općeg interesa ili javnim uslugama;
- j) predlaže Vijeću za zaštitu potrošača BiH i Vijeću ministara BiH potrebna poboljšanja Zakona o zaštiti potrošača, te doprinosi usmjeravanju i učinkovitosti politike u području zaštite potrošača;
- k) istražuje utjecaj drugih inicijativa organa vlasti na zaštitu potrošača;
- l) izdaje instrukcije za prestanak provođenja aktivnosti koje su u suprotnosti sa potrošačkim zakonodavstvom i iznosi te instrukcije pred sud;
- m) pokreće postupak pred nadležnim sudom u slučajevima za naknadu štete nanesene kolektivnom interesu potrošača, a u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti potrošača u BiH.

Prijavljivanje korupcije i drugih nepravilnosti u Instituciji je uređeno Naputkom o uvjetima i načinu podnošenja interne prijave od strane zaposlenih u Instituciji ombudsmana za zaštitu potrošača u Bosni i Hercegovini zbog sumnje ili okolnosti postojanja korupcije broj 05-02-2-900/21 od 15.9.2021. godine.

U skladu sa Akcijskim planom za prevenciju korupcije institucija Bosne i Hercegovine za vrijeme trajanja pandemije „COVID-19“ koji je kreirala Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Institucija je 28.9.2020. godine usvojila Akcijski plan za prevenciju korupcije u Instituciji ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH za vrijeme trajanja pandemije „COVID 19“ broj 05-07-1-393-2/20. Aktivnosti iz ovog akcijskog plana su integrirane u ovaj Plan borbe protiv korupcije.

6. Praćenje provedbe Plana borbe protiv korupcije

Plan borbe protiv korupcije sadrži set aktivnosti koje za cilj imaju prevenciju i unaprijeđenje sustava za borbu protiv korupcije u Instituciji. Za realizaciju aktivnosti su određene uposlenici Institucije. Utvrđeni su rokovi, indikatori uspješnosti i resursi za realizaciju ovih mjera. Praćenje provođenja aktivnosti predviđenih Planom će se odvijati putem izvještavanja Kolegija institucije.

Organizacijska struktura Institucije ombudsmana za zaštitu potrošača u Bosni i Hercegovini

7. Tabela rni pregled aktivnosti za provedbu Plana borbe protiv korupcije

Aktivnosti za provedbu Plana borbe protiv korupcije u Instituciji za 2022. godinu će poduzimati svi uposlenici u predviđenim rokovima.

Dio ovog plana su i aktivnosti koje se poduzimaju u cilju realizacije Akcijskog plana za prevenciju korupcije institucija Bosne i Hercegovine za vrijeme trajanja pandemije „COVID 19“ kojeg je kreirala Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

Aktivnosti za provođenje Plana borbe protiv korupcije					
Rn. br.	Aktivnosti	Provođitelji	Rok za provedbu	Indikator uspješnosti	Potrebni resursi
1.	Planirati i trošiti javna sredstva u skladu sa propisima te blagovremeno objavljivati informacije, dokumente i izvještaje o trošenju ovih sredstava na internet stranici Institucije	Stručni savjetnici za opće, pravne i kadrovske poslove i analizu, planiranje i financijsko-računovodstvene poslove i Pisarnica Institucije	Kontinuirano	Dostupnost informacija dokumentata i izvještaja na internet stranici Institucije	Proračun Institucije
2.	Provoditi interne mjere s ciljem jačanja odgovornosti i racionalnosti u planiranju i trošenju javnih sredstava	Stručni savjetnici za opće, pravne i kadrovske poslove i analizu, planiranje i financijsko-računovodstvene poslove i Pisarnica Institucije	Kontinuirano	Pozitivni revizorski nalazi. Preporuke su provedene.	Proračun Institucije
3.	Informirati građane i javnost o radu Institucije	Ombudsman i Pisarnica Institucije	Kontinuirano	Informacije o radu Institucije su	Proračun Institucije

				blagovremeno dostupne građanima i javnosti	
4.	Objaviti i blagovremeno ažurirati dokumente i informacije u skladu sa Politikom i Standardima Proaktivne transparentnosti	Stručni savjetnici za opće, pravne i kadrovske poslove i analizu, planiranje i financijsko-računovodstvene poslove i Pisarnica Institucije	Kontinuirano	Dokumenti i informacije su blagovremeno dostupni na internet stranici Institucije	Proračun Institucije
5.	Pratiti i evidentirati interne prijave korupcije i prijave drugih nepravilnosti u Instituciji za europske integracije	Pomoćnik ombudsmana ovlašten i zadužen za prijave na sumnje u koruptivna djela	Kontinuirano	Dostupnost podataka o Prijavama korupcije i Drugih nepravilnosti u Instituciji	Proračun Institucije
6.	Izvijestiti Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije o provedbi Plana borbe protiv korupcije u Instituciji	Stručni savjetnik za opće, pravne i kadrovske poslove	Kontinuirano	Podaci i informacije su blagovremeno dostavljene Agenciji	Proračun Institucije

1. Nadzor i kontrola procesa zapošljavanja u Instituciji ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH

AKTIVNOSTI	NOSITELJ AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR
1.1 Vršiti kontrolu privremenog zapošljavanja za vrijeme pandemije COVID 19	IOZZP u BiH	Kontinuirano za vrijeme pandemije COVID 19

1.2 Objavljivanje ugovora o privremenom zapošljavanju za vrijeme pandemije COVID 19		IOZZPuBiH	Kontinuirano za vrijeme pandemije COVID 19
2. Praćenje i kontrola javnih nabava			
AKTIVNOSTI		NOSITELJ AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR
2.1 Transparentno objavljivati provedene javne nabve za vrijeme pandemije COVID 19		IOZZPuBiH	Kontinuirano za vrijeme pandemije COVID 19
3. Prijavljivanje korupcije i zaštita uzbunjivača za vrijeme pandemije COVID 19			
AKTIVNOSTI		NOSITELJ AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR
3.1 Promovirati mehanizme za prijavljivanje nepravilnosti i/ili korupcije u IOZZPuBiH		IOZZPuBiH	Kontinuirano za vrijeme pandemije COVID 19
4. Koordinacija antikorupcijskih aktivnosti za vrijeme pandemije COVID 19			
AKTIVNOSTI		NOSITELJ AKTIVNOSTI	VREMENSKI OKVIR
4.1 Redovito informiranje, razmjena podataka i iskustava temeljem provedbe „Akcijskog plana za prevenciju korupcije institucija BiH za vrijeme trajanja pandemije „COVID 19“ između IOZZPuBiH i APIK-a“		IOZZPuBiH i APIK	Kontinuirano za vrijeme pandemije COVID 19

Broj: 05-07-1- 396-3/22

Datum: 17.5.2022. godine

